

Дзяржава будзе і надалей падтрымліваць таленавітую творчую моладзь

1 снежня ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка сустрэўся з творчай моладдзю нашай краіны. Сустрэча стала ўжо трэцяй па ліку за апошні час пасля падобных жа сустрэч беларускага лідара з айчыннымі пісьменнікамі і вучонымі, дзе былі ўзняты многія вострыя праблемы ў адпаведных сферах і акрэслены шляхі іх вырашэння.

Падстаў для дыялога кіраўніка дзяржавы і прадстаўнікоў творчай моладзі таксама назбіралася нямала, прычым як у выглядзе шматлікіх поспехаў маладых таленавітых людзей на творчай ніве, так і ў выглядзе самых розных нявырашаных праблемных пытанняў. Пра поспехі і магутны патэнцыял нашых творцаў, студэнтаў і нядаўніх выпускнікоў вышэйшых навучальных устаноў, магла ўжо сведчыць выстава іх работ, якую з цікавасцю аглядзеў прэзідэнт перад пачаткам сустрэчы. Увазе Аляксандра Лукашэнкі ў фае НББ былі прадстаўлены самыя разнастайныя экспанаты ад мастацкіх палотнаў, скульптур і моднага адзення да перспектывных архітэктурных і тэхналагічных праектаў. Непасрэдна ж у круглай зале бібліятэкі адбыўся доўгачасны дыялог, на які былі запрошаны 42 прадстаўнікі творчай моладзі і рэктары трох вядучых творчых вышэйшых навучальных устаноў краіны — Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў, Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі і Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў. У сустрэчы таксама ўзялі ўдзел намеснік прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь Анатоль Тозік, першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандр Радзькоў і міністр культуры Рэспублікі Беларусь Павел Латушка.

Адкрываючы сустрэчу, Аляксандр Лукашэнка з задавальненнем адзначыў, што ўбачыў і пазнаў многіх з прысутных маладых творцаў, якіх памятае яшчэ па іх першых перамогах і першых узнагародах Спе-

цыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па падтрымцы таленавітай моладзі. Ён нагадаў, што пятнаццаць гадоў назад, калі фонд толькі ствараўся, сёй-той у краіне сумняваўся, ці будзе ад гэтага карысць. “Гледзячы на вас, можна сказаць, што сродкі, укладзеныя ў самую вялікую каштоўнасць — розум і талент, не зніклі марна, — падкрэсліў прэзідэнт. — Лаўрэатамі і стыпендыятамі фонду сталі амаль 2000 маладых людзей. Мы вырастлі новае пакаленне творчай інтэлігенцыі, тых, каму можна даваць прымнажэнне патэнцыялу айчыннай культуры. Галоўнай рухальнай сілай у гэтым працэсе з’яўляюцца таленавітыя людзі, якіх у нас многа. Гэта вынік мэтанакіраванай работы па фарміраванні спрыяльнага творчага асяроддзя. Рэалізацыя дзяржпраграмы “Маладыя таленты Беларусі” на 2006—2010 гады дазволіла стварыць умовы для прафесійнага станаўлення адораных асоб, павысіць іх сацыяльную абароненасць”.

Па словах Аляксандра Лукашэнкі, выхаванне талентаў у Беларусі — не справа энтузіястаў-адзіночак, а адзін з найважнейшых кірункаў сацыяльнай палітыкі нашай краіны, дзе створана цэлая інфраструктура работы з адоранымі дзецьмі і моладдзю. На сёння гэтая інфраструктура ўключае ў сябе больш як 100 дашкольных развіццёвых цэнтраў, 29 ліцэяў, 215 гімназій, сотні пазашкольных устаноў, а таксама дзясяткі аб’яднанняў па інтарэсах.

Не менш важным прэзідэнт лічыць і той факт, што ў нашай краіне захавана і паспяхова развіваецца цэласная сістэма мастацкай адукацыі, пачынаючы ад дзіцячых школ мастацтваў і заканчваючы вышэйшымі навучальнымі ўстановамі культуры, сфарміраваны нацыянальныя творчыя школы. “Доступ да гэтага духоўнага багацця мае любое адоранае дзіця. Лёс кожнага, хто знаходзіцца ў гэтай зале, служыць лепшым пацвярджэннем толькі што сказаных мною слоў. Гледзячы на вас, любы можа пераканацца: калі ты таленавіты, упарты, верны сваёй мары, то абавязкова даб’ешся поспеху. Мы і надалей такіх людзей не пакінем без падтрымкі”, — запэўніў кіраўнік дзяржавы.

Разам з тым Аляксандр Лукашэнка палічыў неабходным перасцерагчы творчых маладых людзей ад утрыманскіх настройў, падкрэсліўшы, што сёння ў культуры, акрамя творчых здольнасцей, патрэбны яшчэ ініцыятыва, энергія і прадпрымальнасць. “Вы хочаце жыць, як у Еўропе? Што ж, няблага. Але тады прыйдзеца і працаваць па-еўрапейску, дзе складнікамі поспеху з’яўляюцца як мастацкая вартасць — у дадзеным выпадку вашых твораў, так і належны менеджмент. А вось з гэтым аспектам у нас яшчэ далёка не ўсё на высокім узроўні, — акрэсліў праблему прэзідэнт. — Таму лічу, што нам трэба стварыць неабходныя ўмовы для

тва на адной з буйных экспазіцыйных пляцовак. “Запрасіце туды мэтраў, моладзь, калег з за мяжы. Хай глядзяць, параўноўваюць, вучацца адзін у аднаго. Гэта будзе важны крок у справе прасоўвання нацыянальнай культуры”, — сказаў прэзідэнт. Своеасабліваю ж рэпетыцыю такой выставы можна было б зрабіць ужо зусім хутка на форуме Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі, які адбудзецца на наступным тыдні ў Палацы спорту.

Асабліваю ўвагу ў сваім выступленні Аляксандр Лукашэнка звярнуў на маральны аспект любой творчасці. “Нельга стаць мастаком з вялікай літары, калі не мець уяўлення пра галоўнае — дзеля чаго ты ствараеш, які сацыяльны і маральны зарад нясуць твае творы. Беларуская культура зас-

чавыя словы — адукацыя, самарэалізацыя і даступнасць культуры.

Міністр падкрэсліў слушнасьць слоў прэзідэнта пра неабходнасць увядзення новых падыходаў да фінансавання сферы культуры, а менавіта фінансавання творчых праектаў. “Мы ахапілі значную колькасць таленавітай моладзі, але яшчэ існуе патэнцыял так званай латэнтнай культуры. А таму мы прапануем частку сродкаў міністэрства, упраўленай культуры аблвыканкамаў, райвыканкамаў прадугледжваць на падтрымку новых ідэй і праектаў — як дзяржаўных, так і недзяржаўных устаноў, прыватных асоб. Мы будзем здзіўлены — колькі новых ідэй і таленавітых асоб з’явіцца ў краіне праз некалькі гадоў!” — выказаў упэўненасць Павел Латушка.

Акрамя таго, міністр культуры вельмі важным лічыць развіццё дзяржаўна-прыватнага партнёрства. У якасці прыкладу ён прывёў канкрэтныя лічбы і факты: сёлета на правядзенне такіх значных праектаў, як фестывалі “Славянскі базар у Віцебску”, “Лістапад”, “ТэАрт” і фестываль Юрыя Башмета, удалося прыцягнуць каля 14 мільярдаў пазабюджэтных сродкаў праз продаж білетаў, рэкламу і спонсарскія ахвяраванні; арганізацыя Першай нацыянальнай тэатральнай прэміі і нацыянальных павільёнаў на Венецыянскім біенале і Канскім фестывалі таксама не магла б адбыцца без падтрымкі прыватных банкаў і кампаній.

Пасля свайго выступлення міністр культуры агучыў прыемную навіну: надоечы ў Нацыянальным гістарычным музеі была праведзена рэвізія, у выніку якой было выяўлена некалькі рарытэтных музычных інструментаў. З улікам таго факта, што ў мінулым годзе дзякуючы падтрымцы прэзідэнта ў Вялікабрытаніі была набыта ўнікальная скрыпка Гварнеры XVII стагоддзя, сёння, на думку Паўла Латушкі, можна абмяркоўваць перспектывы стварэння нацыянальнай калекцыі высакакасных музычных інструментаў. Дарэчы, “голас” набытай у Вялікабрытаніі скрыпкі Аляксандру Лукашэнку непасрэдна падчас сустрэчы прадэманстравала студэнтка Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі, лаўрэат міжнародных конкурсаў, стыпендыят і лаўрэат спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па падтрымцы таленавітай моладзі Улада Беражная.

Свае прапановы, просьбы, набалелыя думкі змаглі выказаць кіраўніку дзяржавы многія ўдзельнікі сустрэчы, як правіла, амаль усе стыпендыяты спецфонду: кіраўнік тэатра сучаснай харэаграфіі “D.O.Z.SK.I” Нацыянальнага цэнтра мастацкай творчасці дзяцей і моладзі Дзмітрый Залескі, артыст-саліст-інструменталіст вядучы майстар сцэны Белдзяржфілармоніі Уладзіслаў Плігаўка, студэнтка МДЛУ ўдзельніца конкурсу “Еўрабачанне-2011” Настасся Віннікава, салістка прыватнага канцэртнага ўнітарнага прадпрыемства “Прадзюсарскі цэнтр “Спамаш” уладальніца гранпры конкурсу маладых выканаўцаў на “Славянскім базары ў Віцебску” Алёна Ланская (сапр. Алёна Ляпохіна), артыстка Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы Ганна Хітрык, літаратарка Таццяна Сівец, мастак выкладчык Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў Дзяніс Чубукоў і іншыя. Спектр узнятых на сустрэчы пытанняў быў надзвычай шырокі — ад тых жа інтэрнатаў, майстэрняў і музычных інструментаў да неабходнасці развіваць музычны менеджмент, стварыць спецыяльны інфармацыйны цэнтр для патэнцыяльных удзельнікаў міжнародных конкурсаў, наладзіць належную падрыхтоўку айчынных аранжыроўшчыкаў, удасканаліць сістэму арганізацыі стажыровак за мяжой і інш. Дыялог кіраўніка дзяржавы з прадстаўнікамі творчай моладзі доўжыўся амаль чатыры гадзіны, і за гэты час удзельнікі сустрэчы змаглі абмеркаваць усе хвалючыя пытанні.

Завяршаючы размову, Аляксандр Лукашэнка запэўніў маладых і таленавітых: “Мы будзем падтрымліваць моладзь. Але падкрэсліваю: усё залежыць ад вас, ад вашага імкнення і ўпартасці... Шэрасць падтрымліваць нельга. А вас, таленавітых, падтрымліваць будзем усяляк”.

Мікола ЧЭМЕР.
gilevitch@nastgaz.by
Фота Мікалая ПЯТРОВА, БелТА.

Дзяржава будзе і надалей падтрымліваць таленавітую творчую моладзь

развіцця дзяржаўна-прыватнага партнёрства, спонсарства і мецэнацтва, укараніць праектны падыход да фінансавання культуры, заахвочваючы не проста дзейнасць творчых калектываў, а менавіта стварэнне імі якаснага, запатрабаванага прадукту”.

Беларускі лідар таксама выказаў упэўненасць, што ў краіне неабходна развіваць інстытут прадзюсарства, які б забяспечыў належны прамойшн таленавітых беларускіх артыстаў. Нагадаўшы, што Алёна Ланская сёлета стала чацвёртай з прадстаўнікоў Беларусі, якія перамагалі ў конкурсе маладых выканаўцаў на міжнародным фестывалі мастацтваў “Славянскі базар у Віцебску”, Аляксандр Лукашэнка крытычна прадоўжыў: “А дзе першыя тры пераможцы? І колькі яшчэ артыстаў не змаглі рэалізаваць сябе, таму што ніхто не займаўся іх прасоўваннем? Міністэрству культуры трэба прынцыпова разабрацца, чым наогул займаецца ў нас Маладзёжны тэатр эстрады, прадзюсарскія цэнтры пры абласных філармоніях. Калі іх работа неэфектыўная, то няма чаго траціць грошы на ўтрыманне гэтых структур”.

У сувязі з гэтым прэзідэнт даручыў міністру культуры Паўлу Латушку самым прынцыповым чынам заняцца кантролем іх дзейнасці, прычым названая праблема маецца не толькі ў сферы эстрады, але і ў іншых сегментах культуры.

Кіраўнік дзяржавы таксама звярнуўся непасрэдна да прысутных рэктараў вышэйшых навучальных устаноў культуры: “Гэта не справа, калі з-за вашай непаваротлівасці студэнтам даводзіцца вучыцца і жыць у брудных, абшарпаных аўдыторыях і інтэрнатах, якія дзесцігоддзямі чакаюць рамонт. Рамантаваць унутры любой ВНУ, школы, ССНУ, ПТВ, латаць дах і іншае — гэта справа рэктараў. Калі яны на гэта не здольны, то на працягу года гэтыя рэктары павінны быць звольнены са сваіх пасадаў”.

Яшчэ адна праблема, якую ўзняў Аляксандр Лукашэнка, тычыцца забеспячэння навучальных устаноў музычнымі інструментамі. Ён адзначыў: “Крытычная сітуацыя, звязаная са спыненнем іх прамысловай вытворчасці, складвалася не адзін год. Дык чаму ж спахапіліся толькі зараз? Ураду трэба знайсці шляхі выхаду з гэтай сітуацыі”.

Гэткай жа вострай, па словах беларускага лідара, застаецца праблема забеспячэння маладых мастакоў творчымі майстэрнямі. Ён даручыў Мінкульту ўважліва падысці да гэтага пытання, прычым не разлічваць толькі на будаўніцтва новых памяшканняў, але і высветліць сітуацыю з існуючымі плошчамі і па магчымасці пераразмеркаваць іх на карысць маладых творцаў.

Акрамя таго, Аляксандр Лукашэнка выказаў жаданне нарэшце ўбачыць рэальныя вынікі дзейнасці Цэнтра сучасных мастацтваў і ў гэтай сувязі параіў Міністэрству культуры арганізаваць у наступным годзе выставу сучаснага мастац-

навана на ідэалах патрыятызму, вернасці жыццёвай праўдзе, любові да чалавека, служэння дабру. Гэтая спадчына павінна стаць для вас крыніцай духоўнай сілы, — звярнуўся ён да моладзі. — На жаль, сёння мастацтва стала паступова страчваць маральныя арыенціры. Сёй-той кідаецца на прынаду нізкапробнай масавай культуры, смакуе амаральныя ўчынкi і нават злачынствы, называючы гэта “новым словам у мастацтве”. Яшчэ больш непрыгляднымі з’яўляюцца спробы некаторых “незалежных творчых дзеячаў”, а калі быць больш дакладным, дзялкоў ад культуры, змешваць мастацтва з палітыкай, дабівацца таннай папулярнасці, зневажаючы ўласную краіну і народ. Веру, што ніхто з вас ніколі не адступіцца ад сумлення”.

“Я ніколі інтэлігенцыю, перш за ўсё творчую, пісьменнікаў, мастакоў не арыентаваў на тое, каб яны пісалі ва ўгоду ўладзе. І лічу, што калі нехта звяртаецца да інтэлігенцыі з такой просьбай, ён проста прыніжае яе. Гэта норма, канцэптэуальная аснова маёй палітыкі як прэзідэнта”, — адзначыў прэзідэнт. Ён крытычна адазваўся пра тых дзеячаў мастацтва, якія цягам апошніх дзесцігоддзяў па некалькі разоў мусілі “перафарбоўвацца”, каб толькі дагадзіць зменлівай уладзе: “То яны свята верылі ў камунізм і падтрымлівалі камуністычную ідэю. Потым яны хутка пераарыентаваліся на новыя ідэі. Я катэгарычна не прымаю гэта”.

Удзельнікам жа сустрэчы Аляксандр Лукашэнка пажадаў заўсёды і ўсюды працаваць у інтарэсах свайго народа. “Нават калі вы з’едзеце ў Амерыку і там будзеце працаваць, памятайце, што вы працуеце там на нашу Беларусь, на сваю краіну, адкуль вашы карані. Ад гэтага нікуды не дзенешся. Каб потым не было страшэнна балюча і крыўдна, памятайце пра свой лапiк зямлі. Таму што прыйдзе час, калі вы пераступіце першую палову свайго жыцця і вас пацягне на радзіму. Хочаце гэтага або не, але вас усё роўна пацягне дадому. Таму не сварыцеся са сваёй краінай, з яе прынцыпамі і ідэаламі. Шукайце сваё месца ў мастацтве, не бойцеся эксперыментаў, але пры гэтым захоўвайце вернасць гуманістычным ідэалам. Чэрапейце натхненне з чыстай крыніцы — з беларускай прыроды, нашай гераічнай гісторыі, жыцця сучаснай Беларусі і, самае галоўнае, з моцнага характару і мудрасці народа”, — звярнуўся прэзідэнт непасрэдна да творчай моладзі, якая прыйшла на сустрэчу. А асабіста для рэктараў дадаў: “Хачу сказаць усім педагогам у вашай асобе пра тое, што важна не толькі навучыць асновам майстэрства, але і выхаваць мастака-патрыёта, для якога сэнс творчасці заключаецца ў служэнні Айчыне”.

Гутарку за круглым сталом прадоўжыў міністр культуры Беларусі Павел Латушка, які, у прыватнасці, адзначыў, што тром галоўным задачам, якія ставіць сёння ведамства ў працы з таленавітай моладдзю, адпавядаюць тры ключ-